648/02

Den 24. juni 2002 blev i sag nr. 56.334:

xxxx xxxx
xxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxxxxx

mod

StK:Pension
Kommunernes Pensions-
forsikring A/S
Krumtappen 2
2500 Valby

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har været omfattet af en pensionsordning i StK:Pension Kommunernes Pensionsforsikring, påstår selskabet pligtig at anerkende, at hendes erhvervsevne var varigt nedsat med mindst 2/3 den 1/11 1990.

Selskabet finder ikke dette sandsynliggjort og har afvist klagerens anmodning om udbetaling af forsikringsydelser.

Selskabet har forklaret, at klageren indtrådte i ordningen den 1/4 1990, og at hun fratrådte den pensionsgivende stilling med virkning fra den 1/11 1990.

I august 1991 ansøgte klageren om invalidepension, og af hendes ansøgning fremgår, at hendes sygdom var debuteret i 1982, og at hun havde søgt offentlig førtidspension. Behandlende læge anslog i lægeattesten, at hendes erhvervsevne var nedsat til det ubetydelige.

I selskabets skrivelse af 7/8 2001 til nævnet hedder det bl.a.: "Den 17. september 1993 tilkendte Gentofte Kommune forhøjet almindelig førtidspension med virkning fra 01.10.

1993. Ved brev af 21.10.1993 meddelte selskabet afslag på udbetaling af gruppeinvalidesum m.m., da vi ud fra de foreliggende oplysninger ikke anså forsikredes erhvervsevne nedsat med mindst 2/3. Vi gav samtidig tilsagn om, at vurdere sagen igen hvis forsikrede ankede pensionsafgørelsen og senere fik tilkendt mellemste eller højeste førtidspension. I april 1994 fremsendte vi forsikringsoversigt, hvor ordningen var omskrevet til fripolice med tilbagevirkende kraft til 01.11.1991. Ordningen udgjorde herefter:

1. Børnepension ved død/invaliditet/pensionering – 684 kr. årligt
2. Alderspension – 233 kr. årligt
3. Alderssum – 1.685 kr.

Den 17.01.1995 skrev vi til forsikrede for, at få oplyst om afgørelsen om offentlig pension var anket. Ved telefonsamtale den 19.01.1995 oplyste forsikredes ægtefælle, at den offentlige pensionssag var anket, med at forsikrede havde fået afslag på forhøjelse. Det blev ved samtalen fra selskabets side oplyst, at forsikringen ville blive omskrevet til præmiefri forsikring. Ved brev af 28. februar 1995 meddelte vi forsikrede, at ordningen var omskrevet til fripolice med tilbagevirkende kraft til 01.11.1991, jfr. selskabets breve af 31.05.1991 og 17.03.1993. Da pensionerne efter ændringen var meget små tvangsophævede selskabet forsikringen i henhold til regulativ for tilbagekøb og udbetalte 565 kr. hvorefter vi anså forsikringsforholdet som ophævet. Den næste henvendelse i sagen er telefonsamtale med forsikredes ægtefælle den 26.03.2001, hvor det blev oplyst at forsikrede i februar 2001 var tilkendt mellemste førtidspension med tilbagevirkende kraft fra 01.08.1993. Den 30.03.2001 modtog vi brev fra forsikrede vedlagt kendelsen af 28. 02.2001 fra Det Sociale Nævn, der på baggrund af Højesteretsdommene af 22.12.1999 og 12.01.2001 ændrer kommunens tidligere pensionsafgørelse. Den 13.07.2001 meddelte selskabet forsikrede afslag på dækning fra pensionsordningen, da selskabet ikke fandt dokumentation i de lægelige akter for en varig nedsættelse af erhvervsevnen med mindst 2/3 inden den 01.11.1990."

I sagen er bl.a. fremlagt skrivelse af 5/8 1991 fra overlæge J.P.G.-S. til kommunen. Af skrivelsen fremgår bl.a.: "0vennævnte har i 9 år lidt af tiltagende smerter i lænden med udstråling til begge ben til ankelled, Smerterne er tiltaget gennem årene, oprindelig kun ved strengt arbejde, efterhånden også ved ganske lette anstrengelser der involverer lænden Der er i dag næsten konstante lændesmerter med udstråling til ben som anført, og med udtalt hoste- og nyseforværring. Røntgenundersøgelse har vist lumbalisation af

S 1 og moderat spondylose i hele lænden og degeneration af 4. lumbale diskus. Patienten har igennem årene været behandlet af kiropraktor med manipulation samt langvarig fysioterapi, blokader og gangtræning. Der er forsøgt statik korrektion uden effekt. Patienten har måttet ophøre med sit arbejde 1.10.90 pga. disse smerter. Hun har arbejdet som museumsbetjent på N...museet ... og det har involveret hyppige løft og flytninger af tunge museumsgenstande. ... Konklusion: 44-årig kvinde, som i mange år har lidt af rygsmerter pga. slidgigt i lænden. Hun har ingen særlig uddannelse, og kan ikke længere klare et rygbelastende arbejde. Hendes erhvervsevne er nedsat til under 1/3 i ethvert rygbelastende arbejde, og hun kan næppe revalideres pga. den manglende uddannelse. Jeg finder hende derfor berettiget til førtidspension."

I sagen er endvidere fremlagt speciallægeerklæring af 2/10 1991, af hvilken bl.a. fremgår: "Pågældende er udgået af skolen fra 7. klasse, har angivet problemer med at stave og regne, men forstår en læst tekst. Har arbejdet med husligt arbejde, rengøring og ca. 10 år som svejser på større jernindustrivirksomhed. ... Aktuelle sygdom: Tilbagevendende lænde-, og baldesmerter siden 1983 da patienten tømte en gulvspand og vred en gulvklud. Følte da at det hele låste sig fast i venstre balde. Blev behandlet hos kiropraktor som sagde, at hun havde 6 lændehvirvler. Der kom fuld remission, men hun erindrer ikke, hvor længe denne tog. ... Diagnose: Osteoarthrosis lumbalis (slidgigt i lændehvirvler) Resumé og konklusion: 44-årig, gift, ufaglært kvinde med lidt omtumlet tilværelse. opvækst hos adoptivforældre, 7 års skolegang i 3 skoler. Ung pige i huset og siden fabriks- og svejsearbejde hvorpå i års ægteskab med ophold i USA. Hjemvendt uddannelse som væver, var arbejdsløs en tid og så fulgte ansættelse på T.'s Museum og sidst N...museet ... hvorfra undersøgte blev fyret i oktober -90 i tilslutning til sparerunde. Gift på ny med nu pensioneret jurist. Siden 1983 tilbagevendende smerter i lænd og balder. Det organiske substrat herfor er beskedent i form af lumbalisation af S 1 og moderat spondylose i lænd. Intellektet fejler intet, og der er ingen væsentlige, specifikke dysfunktioner. Væsentlig nedsættelse af arbejdsevnen er der ikke."

Af erklæringen fra den arbejdsprøvning, som klageren gennemgik i 1992, fremgår bl.a.: "Konklusion: BD er en 46 årig gift kvinde, som siden sit 14. år har haft lønnet arbejde, altid indenfor det ufaglærte tunge arbejdsområde. De seneste 10 år har hun arbejdet som museumsbetjent, men måtte opgive arbejdet i 1990 p.g.a. tiltagende lændesmer-

ter. Har siden 1981 jævnligt fået behandling for lændesmerterne. I arbejdsprøvningsforløbet medvirkede BD efter bedste evne og ydede hvad hun kunne. Hun havde rygsmerter i industriarbejdsprøvningen og kunne p.g.a. de pauser, hun var nødt til at holde, ikke nå op over 50 % arbejdsydelse. I forrevalideringen, hvor der ikke er tempo- eller produktionskrav, fandtes hun tydeligt smerteforpint ved den siddende stilling. Efterfølgende blev hun undersøgt af overlæge dr. med. B.E. på ortopædkirurgisk afd. KAS Herlev og han fandt ingen yderligere undersøgelses- eller behandlingsmuligheder. I foråret 1993 forsøgte hun at gennemføre træning på Rigshospitalets Rygcenter, men måtte i forløbet opgive p.g.a. tiltagende smerter. Rygcentret konkluderer, at der ikke findes nogen yderligere effektiv behandlingsmulighed, hverken al konservativ eller operativ art. På det foreliggende må man således konkludere, at behandlingsmulighederne er udtømte og tilstanden stationær. Der er røntgenologiske degenerative forandringer i lænden og BD's klager står i relation til de objektive fund. Hun har forsøgt regelret revalidering og revalideringsmulighederne er udtømte. Man må på det foreliggende konkludere, at arbejdsevnen i et hvilket som helst erhverv er nedsat til under halvdelen."

Afgørelsen dateret 28/2 2001 fra Det Sociale Nævn er bl.a. sålydende: "Det Sociale Nævn har truffet følgende **AFGØRELSE:** Nævnet finder, at Højesterets domme af 22. december 1999 og 12. januar 2001 har ændret retsgrundlaget for bedømmelsen af Deres pensionsberettigelse i forhold til retsgrundlaget ved kommunens afgørelse af 17. september 1993. Nævnet ændrer kommunens afgørelse af 26. september 2000, idet Nævnet finder, at De ved Deres ansøgning den 30. juli 1993 opfyldte betingelserne for at få tilkendt mellemste førtidspension efter lov om social pension § 14, stk. 2, nr. 1, da Deres erhvervsevne på dette tidspunkt anses for nedsat med omkring 2/3. Nævnet har lagt til grund, at De i 1992 led af lette slidgigtforandringer i lænden og lumbosacral overgangshvirvel samt af talblindhed, ordblindhed og let overvægt. Nævnet finder, at der på baggrund af de helbredsmæssige og sociale oplysninger, som forelå i 1993, sammenholdt med forløbet af arbejdsprøvningen på Erhvervscenter Espelunden ikke er mulighed for nærmere at belyse en resterhvervsevne af et omfang, som udelukker tilkendelse af mellemste førtidspension. Den mellemste førtidspension tilkendes fra ansøgningen, det vil sige med virkning fra 1. august 1993, jf. lovens § 33, som var gældende på daværende tidspunkt."

Af selskabets ovennævnte skrivelse af 7/8 2001 til nævnet hedder det endvidere: "Sagens akter har været forelagt StK:Pensions lægekonsulent. Selskabet har lagt vægt på speciallægeerklæringen af 02.10.1991 fra O.E.H., hvoraf det fremgår, at forsikrede har beskeden objektiv baggrund for lændesmerterne. Det konkluderes, at væsentlig nedsættelse af arbejdsevnen ikke er til stede. Derudover har selskabet lagt vægt på statuserklæring af 05.08.1991 fra overlæge J.P.G.-S. Af erklæringen fremgår, at forsikrede har en omvendt s-formet skoliose med betydelig stivhed, sidebøjning stort set ophævet. Finger/gulv afstand til knæ. Der er betydelige infiltrationer i de lange rygstrækkere og glutealmuskulaturen. Der er overalt frie led og normale neurologiske forhold. Der findes endvidere slidgigt i lænderygsøjlen, men der er ingen røntgenundersøgelse der dokumenterer dette. Forsikrede findes ved denne undersøgelse 2/3 invalid i ethvert rygbelastende erhverv. Videre har selskabet lagt vægt på udtalelsen fra erhvervscenter Espelunden dateret den 17.06.1993. Det fremgår heraf, at B.D. var mødestabil, og hun fungerede i perioden 21.08.1992 til 18.09.1992 som assisterende personale 32 timer om ugen. Det konkluderes, at arbejdsevnen i et hvilket som helst erhverv er nedsat til under halvdelen. På denne baggrund er det selskabets opfattelse, at forsikrede heller ikke anses for at være 2/3 invalid på dette tidspunkt. Selskabet har derudover lagt vægt på, at forsikrede efter arbejdsprøvningen var på arbejdsløshedsunderstøttelse fra september 1992 frem til 24.06.1993, hvor hun blev sygemeldt. Forsikrede har i denne periode stået til rådighed for arbejdsmarkedet og kan dermed ikke i denne periode anses for at være 2/3 invalid. Selskabet har endvidere lagt vægt på afgørelsen fra Det Sociale Nævn af 28.01. 2001, hvoraf det fremgår at nævnet på grund af Højesterets domme af 22.12.1999 og 12.01.2001 finder, at forsikrede ved ansøgningen den 30.07.1993 opfyldte betingelserne for at få tilkendt mellemste førtidspension. Det fremgår at nævnet har lagt til grund, at forsikrede i 1992 led af lette slidgigtforandringer i lænden og lumbosacral overgangshvirvel samt talblindhed, ordblindhed samt let overvægt. Nævnet finder på baggrund af de sociale oplysninger, som forelå i 1993 sammenhold med forløbet af arbejdsprøvningen i Erhvervscenter Espelunden, ikke mulighed for at belyse en resterhvervsevne af et omfang, som udelukker tilkendelse af mellemste førtidspension. På denne baggrund finder selskabet, at der tidligst ved tilkendelsen af pensionen forelå en varig nedsættelse af erhvervsevnen med 2/3. Derudover er det selskabets vurdering, at invaliditetsbegrebet i lov om social pension § 15 er forskellig fra invaliditetsbegrebet i pensionsregulativet samt i regulativ for præmiefritagelse og invalideydelse, uanset at

forskellen i ordlyden i ovennævnte bestemmelser er begrænsede. Ordlyden i § 15 er bredere end ordlyden i StK:Pensions betingelser, idet vi bruger rent objektive kriterier, baseret på lægelige oplysninger når invaliditeten for den forsikrede skal vurderes. Kommunen kan inddrage sociale og konjunkturbestemte forhold i vurderingen af invaliditetsgraden i modsætning til selskabet der ikke har disse muligheder. Selskabet er således berettiget til at foretage en selvstændig vurdering af de lægelige oplysninger der er modtaget i sagen og er ikke bundet af vurderingen foretaget af kommunen uanset, om denne vurdering er baseret på de samme oplysninger. Således foreligger der efter selskabets opfattelse ikke den fornødne dokumentation for, at forsikrede inden den 01.11. 1990 kan anses for at være dækningsberettiget ved erhvervsevnetab i henhold til forsikringsbetingelserne. Derudover skal det bemærkes, at det er selskabets opfattelse, at såfremt der havde været et krav, ville det have været forældet efter forsikringsaftalelovens § 29, da der er gået mere end 5 år siden sagen er afsluttet og forsikringen var i kraft. Endvidere er der gået 6 år fra ophævelsen af ordningen til forsikredes henvendelse i marts i år, og i denne periode har forsikrede ikke ladet høre fra sig. Den omstændighed, at de sociale myndigheder i 2001 træffer ny afgørelse om pension, er for så vidt selskabet uvedkommende, da kravet mod selskabet ikke stiftes ved tilkendelse af den offentlige pension."

Klageren er utilfreds med selskabets afgørelse og har i skrivelse af 29/8 2001 til nævnet bl.a. anført: "Nedsættelsen af min erhvervsevne med to tredjedele havde fundet sted **inden den 1. november 1990**, og årsagen til invaliditeten var indtruffet før dette tidspunkt. De skader, som jeg havde pådraget mig ved mit arbejde på N...museets afdeling ... havde været årsag til sygdomsfravær. Det bevirkede, at jeg gentagne gange konsulterede min praktiserende læge, E.K., ... som henviste mig til behandling hos T. Fysioterapi og senere hos S. Fysioterapi, uden at nogen bedring blev opnået. Jeg var også i akut behandling for voldsomme smerter på Københavns Amtssygehus i Gentofte, og endelig var jeg i behandling hos overlæge J.P.G.-S. Alt dette skete inden 1. november 1990 - uden at nogen bedring blev opnået. Dette førte til, at N...museet til beklagelse for begge parter måtte opsige mit ansættelsesforhold til fratrædelse den 1. november 1990. I tiden op til fratrædelsesdagen havde jeg været sygemeldt. Jeg kan oplyse, at der på den tid foregik meget omfattende omflytninger i afdelinger og på magasiner ... hvilket gjorde, at jeg under vanskelige forhold måtte håndtere store og tunge museale genstan-

de, som en del af mit arbejde. I det senere forløb er det fastslået, at min arbejdsevne er nedsat med to tredjedele. At føre et præcist bevis for hvilken dato min invaliditet er indtrådt, er ikke muligt i denne sag, men jeg mener, at det er **sandsynliggjort ud over enhver rimelig tvivl, at den er indtrådt inden den 1. november 1990.** Selskabets påstand om, at det invaliditetsbegreb, som ifølge selskabets regulativer udløser forsikringen, skal forstås anderledes end lovens, og at selskabet således ikke skal tage hensyn til andre forhold hos den forsikrede - i dette tilfælde dysleksi, som ikke tidligere havde hindret mig i at have erhvervsarbejde - er ikke rigtig. Der er forsikringspraksis imod påstanden. Påstanden om forældelse har principielt ikke selvstændig betydning for min sag for ankenævnet. En mulig 5-årig forældelse kan eventuelt få betydning for løbende ydelser, men retten til forfaldne, uforældede og fremtidige ydelser vil i hvert fald bestå. Selskabets henvisning til min oppebærelse af dagpenge i tiden september 1992 til juni 1993 har ikke relevans for min sag med forsikringsselskabet. Det kan i givet fald være et forhold mellem mig og kommunen, som eventuelt vil kunne kræve uretmæssigt oppebårne ydelser tilbagebetalt. Afslutningsvis vil jeg gerne påpege, at jeg fra allerførste færd har søgt alle mulige behandlingsformer og alle muligheder for på ny at komme i arbejde, uden at det har haft positivt resultat. Når jeg tænker på den akkvisitionskampagne som StK:Pension udfoldede for at hverve medlemmer til gruppeforsikringsordningen, så finder jeg, at man har gjort mig vejen meget trang, da løfterne skulle indfries."

Af regulativ for præmiefritagelse og invalideydelse fremgår bl.a.: "**Regulativ for præmiefritagelse og invalideydelse** (Invalidepension og invalideforsikringssummer) **Definition af invaliditet** 1. Ret til invalideydelse og/eller præmiefritagelse har den forsikrede, der på grund af sygdom eller ulykkestilfælde mister sin erhvervsevne, således at erhvervsevnen er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne, og det skal være overvejende sandsynligt, at erhvervsevnen - trods lægelig behandling, omskoling, optræning eller uddannelse er og fortsat må anses at være nedsat til 1/3 eller derunder. 2. Nedsættelse af erhvervsevnen, der berettiger til udbetaling af invalideydelse og/eller præmiefritagelse, foreligger, når den forsikrede ikke længere skønnes at være i stand til - bedømt under hensyn til hans nuværende tilstand, hans uddannelse og tidligere virksomhed - at tjene mere end 1/3 af, hvad der i samme egn er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder."

Af gruppelivsaftalen fremgår bl.a.: "§ 1. Dersom et gruppemedlem før det 60. år fratræder sin stilling og i den forbindelse tilkendes pension fra det offentlige eller KOMMUNERNES PENSIONSFORSIKRING A/S (KP) på grundlag af mindst 2/3 varig invaliditet, udbetales en invalidesum på kr. 150.000,-."

Nævnet udtaler:
Nævnet finder det ikke godtgjort, at klagerens erhvervsevne forud for den 1/11 1990 var nedsat til 1/3 eller derunder. Nævnet har herved bl.a. lagt vægt på speciallægeerklæringen af 2/10 1991 og på resultatet af den arbejdsprøvning, der blev gennemført i 1992, jf. erklæringen af 17/6 1993 fra Københavns Amt.

Der er ikke herved taget stilling til, om et eventuelt krav i givet fald ville være forældet.

Derfor

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Marianne Højgaard Pedersen